

יפעת

03-5617166 .פקס 03-5635050 .טל 67138 תל אביב (פ"ת) דרך מנחם בגין 98-96 ולשעבר דרך פ"ת) 2

ממוד 2

14.85x11.64	1	10	עמוד	10	1	כתובת	ינתן	02/10/2013	39015687-9
אגודת לשכות המס - 35010									

בעריכת: מ. גרין

שוק תעודות הסל בשיא כל הזמנים: כ-92 מיליארד ש"ח

■ מתחילת השנה צמח שוק תעודות הסל בכ-33% ונעים כ-19 מיליארד ש"ח

"לאור התאוששות בורסת העולם כחודש חזר לך, שוק תעודות הסל בישראל נעים בספטמבר 2013 כ-1.7 מיליארד ש"ח, כך עולה מנתוני איגוד תעודות הסל בלשכת המסחר. לדברי רוני סולומון מנהל תחום פיננסים ושוק ההון באיגוד לשכות המסחר, "באוגוסט 2013 גייסו ארבעת החברות המנפיקות תעודות סל כ-915 מיליון ש"ח, אולם בספטמבר חלה התאוששות בבורסת העולם, כך שענף תעודות הסל חזר לגייס בהיקפים גבוהים. מתחילת 2013 גייס ענף תעודות הסל בנוסף כ-19 מיליארד ש"ח".

לדברי סולומון, "עיקר הגיוסים בספטמבר 2013 הינו בתעודות על מגיות בחו"ל (כ-1.4 מיליארד ש"ח). שוק תעודות הסל מנהל נכון לסוף ספטמבר 2013 כ-92 מיליארד ש"ח (בניכוי החזקות הודדיות). לעומת אוגוסט 2013, שאז נהלו כ-88 מיליארד ש"ח. המדובר בשיא כל הזמנים בענף תעודות הסל

בישראל. אולם, אם כוללים נכסים בהחזקות הודדיות (תעודות סל שמחזיקות המנפיקות כעצמן), הרי ששוק תעודות הסל חרצה את רף 100 מיליארד ש"ח. מבריקתו של סולומון עולה בנוסף כי "אין שינויים מהותיים בהתפלגות ההשקעה בשוק תעודות הסל: כ-27% מושקעים במדדי מגיות מקומיים, כ-24% מושקעים במדדי מגיות בחו"ל, כ-21% במדדי אגרות-חוב בישראל, ו-24% בתעודות פיקדון (שאר ההשקעות הן בשיעורים נמוכים במדדי אי"ח בחו"ל, סלי מדדים ותעודות מאונפות)."

לדבריו, בספטמבר 2013 המגייסת המובילה הינה פסגות תעודות סל (כ-690 מיליון ש"ח). מבחינת נחמי השוק, הרי שקסם מבית אקסלנס-נשואה מחזיקה ב-31.4% מהשוק, ואחריה נמצאת תכלית מבית מיטב דש שמחזיקה ב-29.1% מהשוק. פסגות תעודות סל מחזיקה בנחש שוק של כ-28%, והראל תעודות סל מחזיקה נחש של 11.5% משוק תעודות הסל".

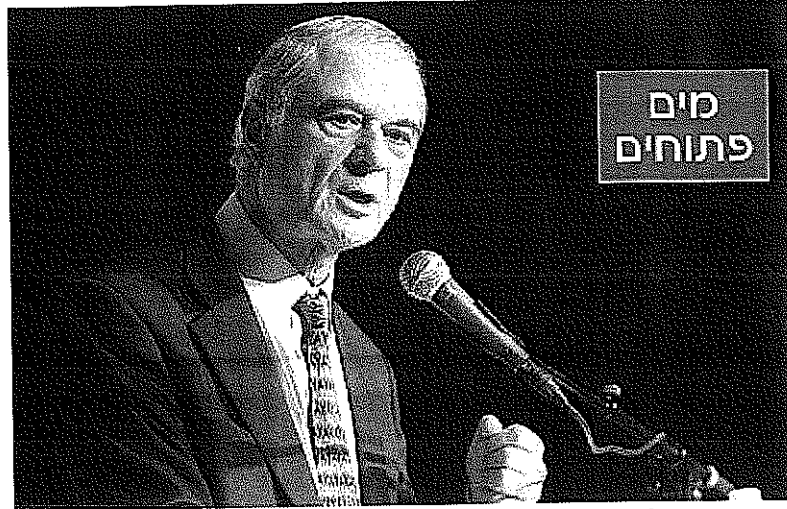
PORT2PORT

עמוד הבית < הובלה ימית < נמלים

אוריאל לין: הקמת שני רציפים חדשים חיונית למשק

נשיא איגוד לשכות המסחר קורא לשרי האוצר והתחבורה לא להסתפק בהקמת רציף חדש אחד ולקדם תכנון של שני רציפים, כששלב הביצוע יכול להיעשות הדרגתית

1/10/2013

נשיא איגוד לשכות המסחר, עו"ד אוריאל לין תומך בהקמת שני רציפי נמל חדשים בחיפה ובאשדוד. לין קורא לשרי האוצר והתחבורה שלא להסתפק בהקמת רציף אחד בלבד, ואפילו אם יהיו שיקולים תקציביים המתנגדים לכך.

"הקמת שני נמלים חדשים, אחד בצפון ואחד בדרום, חיונית להשגת התכלית המרכזית של קיום תחרות אמיתית", אמר.

בפנייה ששיגר לין לשרי האוצר והתחבורה לקראת החלטתם על הקמת רציפי נמל חדשים, או הקמת רציף אחד בלבד, הוא ציין: "כדי להתמודד עם התפתחות סחר החוץ של ישראל, יש צורך בהקמת נמלי ים חדשים. נושא זה כבר נותח ונבדק על ידי חברת נמלי ישראל, אגף הספנות במשרד התחבורה וגורמים אחרים הקשורים בסחר החוץ של ישראל, במישור קיבולת הנמלים הנוצרה וכן הצורך בהעמקת הנמלים.

"אם יוקם נמל אחד בלבד, יהיה זה בדרום או בצפון, לא תושג אחת המטרות המרכזיות, שהיא יצירת תחרות אמיתית על שירותי הנמלים. די להתבונן במה שהתרחש בתחום שירותי הטלפוניה מאז שהוחלט לפצל את פעילותה של בזק ולהציב אותה בפני תחרות. ההשפעה על הורדת רמת המחירים היתה דרמטית.

"לכל ידוע כי לרכיב ההובלה היבשתית משקל רב. מפעלים בדרום הזקוקים לשירותי נמל יפנו משלוחים לנמל אשדוד, גם אם עלות שירותי הנמל בחיפה יהיו נמוכים יותר. מסיבה זו, אין די בכך שתהיה תחרות בין שני הנמלים, חייבת להיות גם תחרות אמיתית בתוך מרחב הנמל הצפוני והדרומי".

לין ציין עוד, כי לנמלים, או לרציפים החדשים, תהיה יכולת ליצור תזרים הכנסות נאות.

לדעתו, שלב התכנון של שני רציפי הנמל צריך להיעשות בזמן ובאופן שילב הביצוע יכול להיעשות באופן הדרגתי: "הקמת שני הנמלים לא תתחלנה, או תושלמנה סימולטנית, באותו הזמן; יהיה מרווח זמנים בין ההשלמה של שני הנמלים. אולם, עבודת התשתית היסודית, היציאה במכרזים, התכנון וכדומה, מוטב ויצאו לדרך בזמן.

"אם תדחה ההחלטה על הקמת שני נמלים ויוחלט על הקמת נמל אחד, כל ההשקעות במישור המאבק הציבורי, עלויות נלוות ופתרונות כספיים לוועדי העובדים, אשר נקווה שלא יינתנו, יוכפלו ואף יתחדשו במלואם", הדגיש בסיום פנייתו.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ: <http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=5234270&CID=100416>

תוכנית: **בחצי היום**
תאריך: **02/10/2013**
שעה: **13:49:33**
רשת: **רשת ב**

כותרת: כלכלה - פנסיה לקשישים ממקום עבודתם עפ"י נתוני הלמ"ס

שדרנית: רק ארבעים ושישה אחוזים מקרב הקשישים מקבלים פנסיה מסודרת ממקום עבודתם. מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי גמלת הפנסיה החודשית הממוצעת לגברים נעמדת בששת אלפים ומאתיים שקלים וגמלת הפנסיה לנשים נמוכה באלפיים שקלים. רוני הלמן יושב ראש איגוד הפנסיה אומר היום כי הנתונים על מצבם העגום של הקשישים אינם מפתיעים. רוני הלמן: ככול שתוחלת החיים עולה, ככה רמת החיים של הפנסיונרים יורדת. וכיוון שתקופת העבודה לא משתנה והאנשים פורשים פחות או יותר באותו גיל כמו שפרשו לפני דור ולפני שני דורות, המשמעות היא פשוטה - רמת החיים של הפנסיונרים הולכת ויורדת וזה עוד למי שגם טרח וחסך. לצערנו הסקר מוכיח שהרבה מאוד אנשים התחילו מחר מדי או לא התחילו בכלל ובכלל אין להם פנסיה.

5234270

עמוד 1 מתוך 1

19.7.12.31	1	5	עמוד 5	ת.ד.פ. - חדשנות ומידע	02/10/2013	39041566-4
איגוד לשכות המס - 35010						

כ-54% מבני 65 ומעלה אין הסדר פנסיה

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה נתונים מדאיגים בנוגע לחיסכון הפנסיוני של ציבור הקשישים בישראל | כ-39% מהנשים מתקיימות מקרן פנסיה של בן הזוג או מקצבת שארים

לכ-46% מבני 65 ומעלה שאינם עולה מנהוגי הלשכה המרכזית פנסיה מתקיימים מקצבאות של או קצבת שארים, ואילו כ-16% מועסקים יש הסדר פנסיה, לגברים לסטטיסטיקה. כ-97% מבני הביטוח הלאומי, כ-39% מהנשים מהגברים מתקיימים מקרן פנסיה (59%) יותר מנשים (37%) - כך 65 ומעלה שאין להם הסדר מתקיימות מקרן פנסיה של בן הזוג של בת הזוג.

בני 65+ שאינם מועסקים, ללא הסדר פנסיה לפי אמצעי קיום (נאחזים)*

יחשה	מכירה או השכרה של נכסים פרטיים	פנסיה או קצבה מחו"ל	חסכונות	תמיכת בני משפחה	קרן פנסיה של בן הזוג או פנסיות שארים	קצבאות (ביטוח לאומי או משרד ממשלתי אחר)
5.3	5.7	12.3	17.9	22.6	31.8	97.4
..	..	15.5	18.4	19.5	16.1	96.3
5.6	..	10.8	17.7	24.0	39.0	97.9

* סך המל עולה על 100% מאחר שיתכן שלאדם יש יותר מאמצעי קיום אחד ** מקור: הלמ"ס

רוני הלמן, י"ד איגוד הפנסיה עולה כי קיים פער משמעותי גם הסתדרות הנמלאים, הציג לבחון בהן אוד"ב. אין מגבלת גיל יציאה לפנסיה, ובישראל רק כ-12% מכלל הקשישים ממשיכים לעבוד לאחר היציאה לגמלאות, לרוב לצרכי השלמת הכנסה.

הוא הוסיף כי מנתוני אגף שוק ההון ובתוך כך, גדעון בן ישראל, י"ד לדבריו, במדינות שונות בעולם,

בנוגע לחשיבות החיסכון הפנסיוני, הנשים.

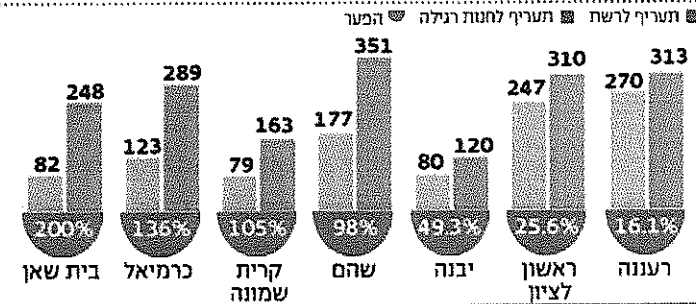
הגברים וז-4,200 שקלים בקרב גיל 67.

הקמעונאים טוענים לקיפוח מול החנויות הפרטיות

"במקום שהעיריות יעריכו את רשתות השיווק הן פשוט מנצלות אותנו"

איגוד לשכות המסחר פנה לשורה של רשויות מקומיות וטען כי הן גובות מרשתות ארנונה גבוהה מזו שמשלמות חנויות פרטיות. רמי לוי: "אם הייתי יודע את זה מראש הייתי חושב פעמיים אם לפתוח סניפים בחלק מהערים"

בית שאן וכרמיאל בצמרת הפערים הפער בין הארנונה שגובות מרשתות שיווק לעומת חנויות פרטיות בערים בולטות, בשקלים למ"ר

עד 100 מ"ר **לרשתות שגודלן מעל 500 מ"ר

נורית קדוש

שתות השיווק הגדולות בישראל טוענות כי הרשויות המקומיות מפלות אותן וגובות מהן ארנונה הגבוהה לעתים במאות אחוזים מאלה שמשלמים בעלי החנויות הפרטיות. "אתם מפלים לרעה ובאופן מכוון את רשתות השיווק הקמעונאיות בגובה הארנונה", טען נשיא איגוד לשכות המסחר עו"ד אוריאל לין בפנייה שלו בנושא לשורה של ראשי ערים. "מדיניות זו תרתיע כסופו של דבר את הרשתות מלפתוח סניפים בעירכם ותוליד אבטלה".

קביעתו של לין מגובה כטענות בעלי רשתות, המתמודדים עם פערי התעריפים בערים רבות. כך למשל טוען רמי לוי: "נוצר מצב אבסורדי שבו אני משלם באשדוד ובעפולה ארנונה הגבוהה משכר הדירה של הסניפים באותן ערים. אם הייתי יודע את זה מראש, הייתי חושב פעמיים אם לפתוח את החנויות האלה. אנהנו משרתים את תושבי העיר ומעסיקים אותם כעובדים בתנות, ובמקום שבעירייה יעריכו את זה, מנצלים אותנו".

מלבד הניצול של רשתות השיווק מציין לוי כי גביית ארנונה מופרזת מהם היא אחר הגורמים ליוקר המחיה הגבוה בישראל: "הציבור משלם 7%-15% יותר על מה שהוא קונה בחנויות רק בגלל התעריפים החריגים שהרשות מחריבה בהם - בארנונה, בחשמל, באגרות ובהיטלים".

רשתות ובין עסקים כורדים שאינם חלק מהרשתות כאותו סוג עסק וכאותו שטח. מדובר בהפרשים כספיים משמעותיים העלולים להגיע לעשרות ואף למאות אלפי שקלים".

"הקניונים לא ישרדו בלי רשתות השיווק"

כפנייתו מבקש עו"ד לין מראשי הערים להבין כי "רשתות השיווק מייצרות תעסוקה ברמה גבוהה לתושבים שלכם. הן אלה המאפשרות את קיומם של הקניונים בתוך עירכם. אם הן לא יאכלסו את הקניונים, יהיה לקניונים קשה לשרוד".

לין מציע לראשי הערים להפחית את הארנונה המוטלת על הרשתות וכך לעודד בניית רשתות נוספות ולהפחית את יוקר המחיה לצרכן. "דומני שאין צורך להסביר מהו משקל הרשתות הקמעונאיות כיום בתוך מגזר המסחר לצרכן הכורד".

מרכז השלטון המקומי בתי גובה: "המכתב חפנה לתשע רשויות בלבד מתוך כ-257 לפי כך, לא מדובר בתופעה רחבת, כי אם בטענות נקודתיות כלפי מספר מצומצם של רשויות הפועלות באופן זה. כל רשות סוכרנית לקבל החלטות בנוגע לצו המיסים שבתחומה. צווי המיסים של

להתמודד עם הגיבוי שנותן שר הפנים לעיריות. במקום שמשדר הכלכלה יתמוך בנו ויפעל לשינוי שיטת החיוב, טוענים שם כי הנושא אינו מצוי בסמכותם". אייל פישמן, מבעלי פישמן רשתות, המחזיקה בטייס ארס ובהום סנטר, טוען כי "השיטה אינה שוויונית, וכמוזאת נוגדת את התפיסה של מדינה דמוקרטית. מדובר בהתנהלות שאין שנייה לה בעולם, זה הווי".

כפנייתו לראשי הערים, ובהם ראש העיר קרית שמונה ניסים מלכה, ראש העיר כרמיאל עדי אלדר, ראש העיר טבריה זור עובר, ראש העיר בית שאן זקי לוי וראש העיר רעננה נחום חופרי, טען עו"ד לין כי מדובר באפליה כפולה: "קודם כל אפליה בסיסית בין הקטגוריה של מפעלי תעשייה לקטגוריה של מסחר ושירותים, ולאחר מכן, בתוך הקטגוריה של המסחר והשירותים, אפליה בין סניפי

איל פישמן (ממין)

"חתייחסים אלינו כאל כיס עמוק"

לדברי רמי שביט, מנכ"ל קבוצת המשביר לצרכן, הרשתות משלמות מחיר מפני שמשדר הכלכלה לא מטפל בכעיה: "בעיריות מתייחסים לרשתות כאל כיס עמוק שנוח להוציא ממנו עוד ועוד כס"

יפעת

מידע תקשורת

ד"ר מנחם ביון 96-98 (לשעבר ד"ר מ"ח) תל אביב 67138 03-5635050 טקס. 03-5617166

נמוך 3

13.03x11.79	1	8	עמוד	כותרת	07/10/2013	39082744-7
ארדיאל לין נשיא איגוד לשכות המסחר - 35010						

לין: "העיריות מפלות לרעה את רשתות השיווק בקביעת הארנונה"

פערים גדולים במיוחד קיימים גם בראשון לציון, ביבנה, בסביריה, בקריית שמונה וברעננה. במכתב ששלח לין לראשי אותן ערים כתב לין: "אתם מפלים לרעה ובמכוון את רשתות השיווק והקמעונאיות. לא רק שזו משלמות ארנונה גבוהה ביותר מתחת היתון חלק ממגזר המסחר והשירותים המופלה לרעה לעומת מגזר התעשייה, אלא שזו מופלות פעם נוספת, בתוך מגזר המסחר והשירותים, שכן זו משלמות משמעותית הרבה יותר מאשר עסק בודד מאותו סוג עסק ובאותו שטח. מדיניות זו, בסופו של דבר תרתיע את הרשתות מלפתוח סניפים בעירכם ותוליך אבטלה בעיר. מדובר בהפרישים כספיים משמעותיים".

ארדיאל לין, סגן אבטלה

מאת אילנית חיות

נשיא איגוד לשכות המסחר, ער"ד ארדיאל לין, מאשים שורה של עיריות ברחוב הארץ כי הן מפלות לרעה ובמכוון את רשתות השיווק בקביעת גובה הארנונה. לטענתו של לין, רשתות השיווק מחויבות בארנונה גבוהה במיוחד המגיעה לפי שניים ויותר בהשוואה לעסקים קמעונאיים אחרים באותה העיר, ולפי שלושה ויותר בהשוואה למגזר התעשייה באותה עיר. כן לרדגמה, תעריף הארנונה בעיריית כרמיאל (כאזורי ביג) וחצות כרמיאל) לרשת שיווק עומד על 328.9 שקל למ"ר, לעומת 139.3 שקל למ"ר לחצות רגילה - פער של 140%.

בהשוואה למפעל בעיר, מדובר בתשלום הגבוה פי שבעה. במועצה המקומית שוהם משלמת רשת שיווק 350.98 שקל ארנונה למ"ר - פי שניים מתחת רגילה ופי 2.5 ממפעל. בבית שאן, התשלום של רשת השיווק גדול פי שלושה מחצות רגילה ופי 6.4 בהשוואה למפעל בעיר.

פיזחמריב

לין: "העיריות מפלות לרעה את רשתות השיווק בארנונה"

נשיא איגוד לשכות המסחר: "רשתות השיווק מחויבות בארנונה גבוהה במיוחד המגיעה לפי שניים ויותר בהשוואה לעסקים קמעונאיים אחרים באותה העיר, ולפי שלושה ויותר בהשוואה למגזר התעשייה באותה עיר"

אילנית חיות | 20:06 06/10/2013

אוריאל לין / צלם: תמר מצפי אוריאל לין / צלם: תמר מצפי

נשיא איגוד לשכות המסחר, עו"ד אוריאל לין, מאשים שורה של עיריות ברחבי הארץ כי הן מפלות לרעה ובמכוון את רשתות השיווק בקביעת גובה הארנונה. לטענתו של לין, רשתות השיווק מחויבות בארנונה גבוהה במיוחד המגיעה לפי שניים ויותר בהשוואה לעסקים קמעונאיים אחרים באותה העיר, ולפי שלושה ויותר בהשוואה למגזר התעשייה באותה עיר.

כך לדוגמה, תעריף הארנונה בעיריית כרמיאל (באזורי ביג וחוצות כרמיאל) לרשת שיווק עומד על 328.9 שקל למ"ר, לעומת 139.3 שקל למ"ר לחנות רגילה - פער של 140%.

בהשוואה למגזר התעשייה, מדובר בתשלום הגבוה פי שבעה. במועצה המקומית שוהם משלמת רשת שיווק 350.98 שקל ארנונה למ"ר - פי שניים מחנות רגילה ופי 2.5 ממפעל. בבית שאן, התשלום של רשת השיווק גדול פי שלושה מחנות רגילה ופי 6.4 בהשוואה למפעל בעיר.

פערים גדולים במיוחד קיימים גם בראשון לציון, ביבנה, בטבריה, בקריית שמונה וברעננה. במכתב ששלח לין לראשי אותן ערים כתב לין: "אתם מפלים לרעה ובמכוון את רשתות השיווק הקמעונאיות. לא רק שהן משלמות ארנונה גבוהה ביותר מחמת היותן חלק ממגזר המסחר והשירותים המופלה לרעה לעומת מגזר התעשייה, אלא שהן מופלות פעם נוספת בתוך מגזר המסחר והשירותים, שכן הן משלמות משמעותית הרבה יותר מאשר עסק בודד מאותו סוג עסק ובאותו שטח. מדיניות זו, בסופו של דבר תרתיע את הרשתות מלפתוח סניפים בעירכם ותוליד אבטלה בעיר. מדובר בהפרשים כספיים משמעותיים".

גלובס ניוזלטר - כל העדכונים והידיעות החמות עכשיו אצלכם במייל <<
היכנסו לעמוד הפייסבוק החדש של מעריב

יפעת

מידע תקשורת

דרך מנחם בגין 98-96 ולשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. פקס. 03-5617166

עמוד 2

6.19x7.3	1	4	עמודים	התאריך	08/10/2013	39102559-4
אוריאל ליו נשיא איגוד לשכות המס - 35010						

מזכירות

התנגדות לצו הרחבה לאכיפת העסקה ישירה של עובדי קבלן

אנוד לשנות המסדר כותב זדמכב שנתתם בין הארבעים הכלמיים לבין הרמטודות שמקור אכפת העסקה ישירה של עובדי קבלן שירותים ע"י המעסיק בפומי.

ער"ד אריאל לין, שיגר לשר הכלכלה בנט ולעו"ד שלמה יצחקי, הממונה הראשי על יחסי העבודה, ערד על הכוונה להוציא צו הרחבה להסכם. "אנו הכענו מלכתחילה התנגדות נמרצת לחובנו ולעקונוותיו של ההסכם, שאנו רואים בו תקדים מסוכן ומפיעה בזכויות היסוד של המעסיקים בישראל, ולכל אורך הדרך תמכנו בעמדת המשלה בענין זה".

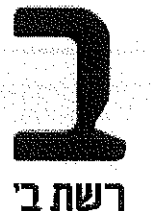
מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

<http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=5240921&CID=103140>

לינק לקובץ:

תוכנית: **צבע הכסף - יומן**

תאריך: **06/10/2013**

שעה: **16:24:43**

רשת: **רשת ב'**

כותרת: יעל איילון, איגוד לשכות המסחר: תעריפי הארנונה הנגבים מרשתות השיווק גדולים

ענת דוידוב : תעריפי הארנונה הנגבים מרשתות השיווק גדולים
לאין שיעור מתעריפי הארנונה הנגבים מחנויות עצמאיות, כך עולה
מבדיקה שערכו כלכלני איגוד לשכות מסחר, נשיא האיגוד אוריאל
לין אומר לכתבתנו יעל איילון כי מדובר באפליה ומאיים כי
הרשתות יעזבו את הערים, הנה הכתבה.
יעל איילון : כלכלני איגוד לשכות המסחר בדקו ומצאו כי
בערים וישובים מסויימים תעריפי הארנונה שמשלמות רשתות המזון
גבוהים משמעותית מאלו הנגבים מעסקים בודדים מאותו סוג
ושטח, מדובר בהפרשים שעלולים להגיע לעשרות ואף למאות אלפי
שקלים לעסק, כך לדוגמא בישוב שוהם משלמת רשת מזון כ-351
שקלים ארנונה למטר, לעומת 177 שקלים למטר שמשלמת חנות
רגילה, בכרמיאל משלמת רשת מזון תעריף של 329 שקלים יותר
מפי שניים לעומת חנות רגילה, נשיא איגוד לשכות המסחר אוריאל

5240921

עמוד 1 מתוך 2

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לין אומר כי מדובר באפליה מכוונת. אוריאל לין, נשיא איגוד לשכות המסחר : ארנונה לא משלמים כקנס, ארנונה משלמים בגלל שירותים שהרשות המקומית נותנת לעסק. יש כאן אפליה חמורה, אני חושב שזה מדיניות מאוד מאוד פסולה, זה יציאה מתוך ההנחה רשת השיווק היא חברה גדולה יותר, והיא יכולה לשלם יותר, בואו אנחנו נעמיס עליה מה שיותר תשלומים בתחום הארנונה. יעל איילון : לין פנה למס' ראשי ערים וישובים ובהם ראשי העיריות של קריית שמונה, כרמיאל, טבריה, בית שאן, שוהם רעננה וראשון לציון, בבקשה שישנו את מדיניותם, אחרת הוא מעריך, רשתות השיווק עלולות לעזוב את הישובים. אוריאל לין : רשת השיווק מייצר הרבה מקומות עבודה, היא מניעה הרבה מאוד ציבור אל תוך הקניונים, והיא גם זו שנותנת יותר מקומות עבודה מאשר העסק הבודד. מציאותה במקום הוא בהחלט דבר שגם מוזיל מחירים, גם מעלה את רמת החיים, גם משפר את איכות החיים, הם יצרני תעסוקה במובן הרבה יותר גבוה מאשר עסקים אחרים. יעל איילון : ויש לזכור, הרשתות נדרשות לשלם תעריפי ארנונה גבוהים נוסף לדמי הניהול, והעלויות הללו מגולגלות בסופו של דבר לכיסו של הצרכן.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

<http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=5245571&CID=106682>

לינק לקובץ:

ב
רשת ב'

תוכנית: **בחצי היום**
תאריך: **08/10/2013**
שעה: **13:50:46**
רשת: **רשת ב'**

כותרת: כלכלה - איגוד לשכות המסחר מבקש לשנות את חוק עידוד השקעות הון.

יעל איילון: איגוד לשכות המסחר מבקש לשנות את חוק עידוד השקעות הון, כך שיחול על יותר חברות ממגזר המסחר והשירותים. כלכלני האיגוד אומדים את היקף ההטבה המוענקת כעת לחברות תעשייתיות יצואניות ב-6 מיליארד שקלים. נשיא האיגוד, אוריאל לין, פנה בעניין לשר האוצר. לדבריו החוק מפלה לרעה חברות רבות במגזר העסקי, ובעיקר מפר אמנה שישראל חתומה עליה עם אירגון הסחר העולמי. אוריאל לין: במקום באופן ברור לומר שזה יצוא, מנסים לעקוף אמנה בינלאומית בצורה מאוד שקופה. הדברים כבר פורסמו, הדברים ידועים, כך שהחוק הזה קודם כל מבוסס על הולכת שולל של אמנות בינלאומיות. זה לא מכובד למדינה שלנו. אנחנו בעצם יוצרים מצב שנותנים הטבה לעודד יצוא תעשייתי. אין פה עידוד השקעות הון. יש פה אפילו עידוד לצמצום השקעות הון.

5245571

עמוד 1 מתוך 1

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

<http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=5246576&CID=106682>

לינק לקובץ :

תוכנית: דיון נוסף

תאריך: 08/10/2013

שעה: 21:03:18

רשת: ערוץ הכנסת

כותרת: עו"ד שלומי לוייה - יועמ"ש של איגוד לשכות המסחר. עו"ד הדס רקח דביר.

עורך דין גיל סלומון ; לאחרונה קיבל בית הדין לעבודה את אחת ההחלטות המשמעותיות ביותר לעתיד יחסי עבודה בישראל. בית הדין קבע כי לעובדי הנמל זכות שביתה על רקע רצון הממשלה להקים נמלים חדשים. כל זאת במקביל להחזרתו של אלון חסן, לתפקיד יו"ר ועד העובדים בנמל אשדוד. ועכשיו, אותו חסן, הוא שניהל את המשא ומתן מול המדינה. מה הם ההשלכות של אותה החלטה? - האם בית הדין לעבודה נוטה בהחלטותיו לטובת העובדים כפי שטוענים המעסיקים. בכל הנושא הזה נדון עם שלושה - חבר הכנסת איתן כבל ממפלגת העבודה. עורך הדין שלומי לוייה- היועץ המשפטי של איגוד לשכות המסחר. ועורכת הדין הדס רקח דביר- מומחית לדיני עבודה. שלום לכולכם.

נפתח איתך חבר הכנסת כבל. איך אתה מפרש את ההחלטה הזאת? בעצם אומר בית הדין לעבודה - אפשר עוד לשבות במדינה

5246576

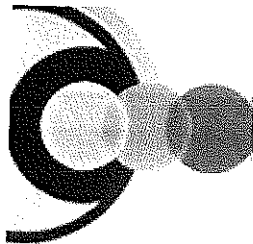
עמוד 1 מתוך 26

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

<http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=5247211&CID=106682>

לינק לקובץ :

תוכנית: סדר יום חדש

תאריך: 09/10/2013

שעה: 09:31:20

רשת: ערוץ 10

כותרת: ניצן ארליך, יו"ר הוועדה לעסקים קטנים ובינוניים באיגוד לשכות המסחר - מדריך

הילה נחשון : בשנת 2012 נסגרו בישראל כמעט 30 אלף עסקים, וזה אומר הרבה אנשים ומשפחות עם חלומות מנופצים. על הנתון הזה נדבר עם ניצן ארליך, יו"ר הוועדה לעסקים קטנים ובינוניים באיגוד לשכות המסחר. בוקר טוב.

ניצן ארליך : בוקר מצוין.

הילה נחשון : אז קודם כל מה ההגדרה של עסק קטן. ניצן ארליך : לפי הנתונים של הלמ"ס יש סך הכל כ- 500 אלף עסקים בארץ, העסקים הקטנים הם 880% מהעסקים, ז"א שהמחזור העסקי שלהם או הפדיון שלהם הוא בערך עד מיליון שקל. רוב העסקים במדינה המחזור שלהם עד מיליון שקל.

אקי אבני : שמה מוגדר כעסק קטן.

ניצן ארליך : תראה יש חילוקי דעת, שהבנק אומר למשל שהמחזור שלך הוא 5 מיליון שקל שנתי, אז זה נקרא עסק

5247211

עמוד 1 מתוך 8

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House
96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת
דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

קטן. אני לא רוצה להיכנס, יש חילוקי דעות. הרעיון המרכזי
אומר שרוב העסקים בארץ הם עסקים קטנים.
אקי אבני : מה הקשיים, בוא נדבר על הקשיים של עסקים
קטנים ובינוניים.
ניצן ארליך : יותר נכון אתה שואל למעשה למה נסגרו העסקים.
אקי אבני : נכון.
ניצן ארליך : שזאת הבעיה המרכזית.
אקי אבני : נכון. שאלתי את אותה שאלה באופן רך.
ניצן ארליך : כן. תראי אני אחלק את זה לשתי תשובות ולשני
דברים. אחד אני מגלה ומזהה שהרבה מאוד עסקים או אנשים
שפותחים עסקים לא מבינים מה הם עושים. למשל, היה בחור
שמנהל משמרת חצי שנה, שנה, הוא אומר אני פותח מסעדה. שום
ההבנה בתחום, לאחר מזה יש נפילה. המון עסקים נכנסים
לתחומים שהם לא מבינים בהם. ההוא הצליח וגם אני אצליח,
ההוא עשה אז גם אני אעשה. זה נפילת אדירות. אגב
הסטטיסטיקה אומרת ש- 80% מהעסקים נסגרים תוך חמש שנים.
ז"א זה נכנס לסטטיסטיקה, אנחנו לא נמצאים במקום אחר. הדבר
השני זה נושא של הרגולציה. רגולציה זה לאו דווקא מדינה
כמדינה או הרשויות, אין מה לעשות. המדינה אגב לדעתי לא
התפקיד שלה לעודד את העסקים במובן הזה שהיא צריכה לתמוך
ו...לדעתי המדינה צריכה לא להפריע לנו. יש לי עסק, אל תפריעו

יפעת מידע תקשורת דרך מנחם בנן 98-96 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 סל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

עמוד 1

10.22x10.81	1	5	עמוד	1	חמור	אחדון	14/10/2013	39189202-4
אוריאל לין נשיא איגוד לשכות המסח - 35010								

חניות ומשרדים משלמים הרבה יותר ארנונה ממפעלים

לעומת תעשייה היא כרמיאל, עם פער של כ-240% בממוצע, השווייזית ביותר היא ראש-העין, עם ממוצע של 8% בלבד. הערים הולות לעסקים בתחום המסחר והשירותים הן יבנה, ראש-העין וכרמיאל. הערים היקרות מבין ערי המרכז הן תל-אביב, ירושלים ופתח-תקווה. ירושלים יקרה מכולן, כך, למי של, משרד של 100 מ"ר בראש-העין עולה 11,719 שקל, בתל-אביב 31,972 שקל וכירושלים 34,755 שקל. בתחום התעשייה והמלאכה הערים היקרות הן רמת-גן, ת"א, נתניה ופתח-תקווה. עיר אוריאל לין, נשיא איגוד לשכות המסחר, דורש משר הפנים גרעון סער לשנות את תעריפי הארנונה שגובות הרשויות. לין ציין כי אם לא יחול שינוי בתעריפי הארנונה, ישקול האיגוד לפנות לערכאות.

מאת גז ליאור

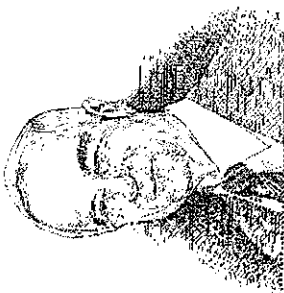
 משרדים וחניות הנמנים עם ענפי המסחר והשירותים משלמים תעריפי ארנונה למ"ד הגבוהים כ-84% בממוצע מתעריפי ארנונה של עסקים בענפי התעשייה ובתי המלאכה. כך עולה מניתוח שערך אגף הכלכלה באיגוד לשכות המסחר בקרב 14 רשויות מקומיות המאפיינות בעיריית מגור עסקי. באגף הכלכלה הסבירו אתמול את הפער "מכיוון ש-67% מכלל העסקים נמנים עם תחום המסחר והשירותים, ומספרם גדל כל שנה, הרי שהרשויות המקומיות מעדיפות לקבוע שיעורי ארנונה גבוהים יותר לעסקים הנמנים על ענפים אלו". העיר המפלה ביותר בתעריפים לעסקים בתחומי המסחר והשירותים

26.49x17.31	1	18	עמוד	14/10/2013	39188324-8
35010			כתובת	גלובס -	אוריאל לין ושיא איגוד לשכות המס -

לשכות המסחר: חנויות ומעוררים מעלמים ארנונה גבוהה כ-84% ממלכתי תעשייה

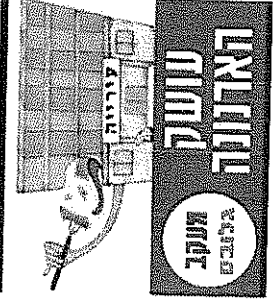
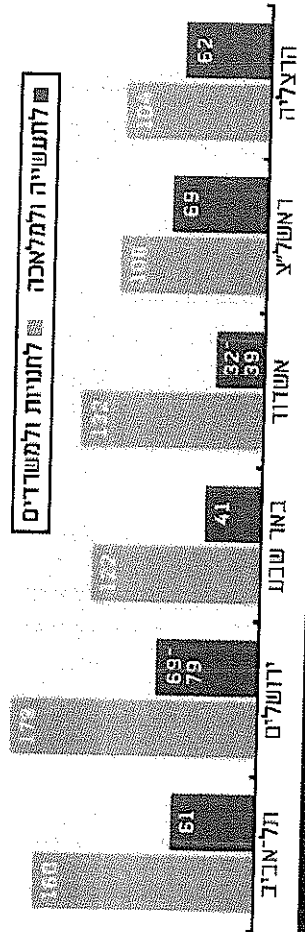
לשכות המסחר דורשים לחזן מחזש את האפליה: "נעתור לעדכאות משפטיות" • השלטון המקומי: "אי אפשר להשוות בין מפעל לבית עסק בידינוגוף"

לין "פער בלתי סביר"

כי תעריפי הארנונה משתנים מיישוב ליישוב וקיים הבדל משמעותי בין התעריף שמוגה לבתי מסחר לתעשייה - שכן במפעלים מועסקים ומשרדים בעלי חנויות גבוהים. עם זאת, אני לא מקבל את הטיעון שמדובר באפליה, שכן לא ניתן להשוות בין גובה הארנונה של מפעל לגובה הארנונה של עסק מסחרי שנמצא במקום סואני, כמו ברחוב דיזינגוף בתל אביב. במקרים רבים גם תעריפי הארנונה בתוך הערים שונים בהתאם להיקף של אורנים" •

פערי הארנונה לעסק בגודל 500 מ"ר, באלפי שקלים, לשנה

בשנת 2008 וגם הוא הצביע על פער משמעותי במחיר הארנונה משמלמים סוחרים לעומת תעשייתם ועמד או על 81%. לטענת האיגוד, הערים שחשבות חוזלות ביותר למגור העסקי ולמגור השירותים הן יבנה, ראש העין וכרמיאל, לעומת תל אביב, ירושלים ופתח תקווה, שחשבות ליקרות ביותר עבור מגורים אלה. כותאר העיר הקרה ביותר לעסקים מחזיקה ירושלים. על אף היותה אחת הערים החולות מבין הערים שנבדקו בידי איגוד השכות המסחר, כרמיאל הוגדרה כ"העיר המפלה ביותר של מגור המסחר והשירותים לעומת העשית",

מאת יובל אזולאי
בריקה שעור איגוד לשכות המסחר בתל אביב מצביע על פער של 84% בגובה הארנונה שמשלמים בעלי חנויות ומשרדים לעומת מפעלים ובתי מלאכה. הבריקה נעשתה באגף הכלכלה של האיגוד ומתבססת על ניתוח של צווי ארנונה כ-14 ערים בארץ, המאופיינות כפעילות נרחבת של בתי עסק. מהדוח שחזר בימים האחרונים, עולה כי משרד בגודל של 100 מ"ר בירושלים ישלם השנה 34,755 שקל לעומת בית מלאכה בגודל הזה שיירדש שלם מסי ארנונה בהיקף של 15,833 שקל בלבד. גם בתל אביב ישלמו בעלים של חנות בגודל 500 מ"ר ארנונה שנתית של כמעט 160 אלף שקל, בזמן שמפעל באותו גודל יירדש לשלם לעירייה רק 60,639 שקל.
בריקת איגוד לשכות המסחר נעשתה בתל אביב, ירושלים, ראשון לציון, חולון, רמת גן, יבנה, כרמיאל ועוד. דוח דומה חזר בידי האיגוד

מקור התונים: איגוד לשכות המסחר
לאחר שניתוח צווי הארנונה שלה הצביע על פער של 240% בממוצע בין המגורים השונים. לעומת כרמיאל, ראש העין היא העיר השנייה ביותר, כשהפער בהיקף הארנונה בין חנויות ומשרדים למפעלים ובתי מלאכה מסתכם בממוצע בכ-8% בלבד.
על רקע הפערים הגדולים פנה נשיא איגוד לשכות המסחר, אוריאל לין, לשר הפנים, גדעון סער, וקרא לבחון מחדש את תעריפי הארנונה שגובות החנויות המקומיות

המגור העסקי: "זה שנים שהרשויות המקומיות גובות ארנונה מעסקים על בסיס אפליית ועיוותים חריפים מאוד, וכאה העת לבחון מחדש את תפיסות היסוד של חנויות החוקיות להטלת ארנונה ואת מרחב השיקוליות המוענק לרשויות המקומיות שבואן ליצור פערים בלתי סבירים על פי סוגי העסקים", אמר לין.
לדברי לין, עלויות הארנונה הגבוהות מונעות בידי עסקים רבים על הצרכנים: "בשנתיים את הממצאים, אך יש לציין

25.43x13.79	1	7	עמוד	כלכלי	המבשר	22/10/2013	39315092-2
						אילון לשכות המטח - 35010	

שולמה גרין

חדשות כלכלה

איגוד לשכות המסחר יציג בהמבורג את הצעת חוק יסוד זכויות המעסיק שיזם

עורך אוריאלי לין, נשיא איגוד לשכות המסחר בישראל, יצא להמבורג להציג בפני המועצה הכללית של ארגון המעסיקים הגדול בעולם, ה-WCF, את הצעת חוק יסוד זכויות המעסיק, פרי יוזמת האיגוד.

ה-WCF הוא ארגון המעסיקים הגדול בעולם והוא מסד בשנת 1951, כולל א-פוליטי וא-ממשלתי. זהו ארגון הגג של לשכות המסחר והמעשייה בעולם והוא מייצג למעלה מ-1,500 לשכות מסחר ותעשייה בהן חברים מיליוני עסקים מרחבי העולם, בכלל זה - ארצות ערב, אסיה, אירופה, אמריקה ועוד.

לדברי לין, המכהן כחבר במועצת המנהלים של ארגון ה-WCF, "הגיעה השעה לעגן גם את זכויות המעסיק. המחוקקים ברחבי העולם המערבי היו נתונים בתנופת חקיקה לא פוסקת שכל כולה הענקה זכויות נוספות לשכחו כליל ונוצר חוסר איזון המור של המעסיקים בשכחו כליל זכויות האלמנטריות שפיגע קשות במוטיבציה של המעסיקים לבנות ולפתח עסקים. אם מגמות אלה המשכנה נחזור אחורה לתקופה בה כולם ירצו להיות שכירים עם כוחו העסקי".

המחוקקים שוגים שגיאה אופטית בראיית

המגזר העסקי כמגזר של חברות ענק או חברות פיזימדיה שענינו הוא לנצל את העובדים. במגזר העסקי מצויים מיליוני עסקים קטנים וכינוניים כשמאחורי כל עסק מונח עתידה הכלכלי של משפחה שלמה, הנוטלת סיכונים, עובדת קשה ותורמת לתעסוקה ולצמיחת המשק".

באיגוד לשכות המסחר מציינים כי "המגזר העסקי הוא זה שבנוי קדימה את גלגלי המשק, והמוטיבציה של בעלי העסקים לפתח עסקים ולהקים עסקים חדשים היא המנוע האמיתי לצמיחת המשק. אולם, במהלך השנים האחרונות התפתחה מגמת חקיקה ורגולציה יתר הפועלת נגד המגזר העסקי במגזר החומים, בנייהם פיליזופיה של היתרון העסקי, יחסי העבודה, הגנת הסביבה, הגנת הצרכן, מיסוי גבוה ועוד".

לין הציג באפריל השנה את הצעת החוק לזעזוע האסטרטגית של ארגון היורופימברס (ארגון הגג של לשכות המסחר באירופה), אשר החליטה לאמץ את העקרונות הגלומים בהצעה כמסמך דקלרטיבי של הארגון ולהשפיע על מוסדות האיחוד האירופי שאכן יאמצו אותה כדייקטיבה בכל ארצות האיחוד האירופי".

המעסיקים נגד חופשת אבהות אחרי לידה: "נטל כבד על העסקים הקטנים"

ירון גינדי, נשיא לשכת יועצי המס: "מדובר בעלות אלפי שקלים שטיפול על המעסיק. זו שערורייה" ■ יוזמת ההצעה, ח"כ תמר זנדברג: "ההצעה מאוזנת. כולם צריכים להבין שימי ההורות הראשונים הם אירוע שמצדיק חופשה מיוחדת הניתנת לגברים"

13:21 28.10.2013 מאת: הילה ויסברג

הצעת החוק שיזמה ח"כ תמר זנדברג (מרצ) למתן חופשה של שמונה ימים לאבות לאחר הלידה מעוררת התנגדות בקרב ארגוני מעסיקים ובלשכת יועצי המס. זאת, על רקע העובדה שהחופשה המוצעת, הכוללת בין השאר חמישה ימי מחלה על חשבון המעסיק, תשיא לטענתם עלויות משמעותיות על מעסיקים, שחלק גדול מהם מתקשים גם כך להתקיים כלכלית.

על פי ההצעה, שלושה ימים יילקחו מתוך מכסת ימי החופשה שניתנת לכל שכיר - ועמם, לפיכך, אין בעיה. עם זאת, חמשת הימים הנותרים עליהם נדרש המעסיק לשלם כאילו היו ימי מחלה מלאים, מעוררים התנגדות. ההצעה אושרה אתמול בוועדת השרים לחקיקה. "עלות שכר יומית של שכיר המרוויח כ-15 אלף שקל ברנטו היא כ-800 שקל. אם מכפילים סכום זה בחמישה ימים, מתקבלת עלות של כ-4,000 שקל לחופשת אבהות, הנופלת על המעסיק. זו שערורייה", אומר ירון גינדי נשיא לשכת יועצי המס. "בישראל כ-500 אלף עסקים קטנים, שהם הקטר המניע את המשק. הם משלמים את רוב המס במדינת ישראל ונשאים ברוב הנטל. והנה - עכשיו רק מכבידים עליו עוד יותר. חברי הכנסת רוצים להיטיב עם השכירים, כי זה פופולרי וסקסי - ואף אחד לא חושב על העסקים הקטנים. שביטוח לאומי או המדינה יישאו בהוצאות הצעת החוק, לא הם. כמה עוד אפשר להעמיס על גבם? 80% מהעסקים הקטנים נסגרים תוך שנתיים, ולא בכדי. הם לא עומדים בנטל".

גינדי מדגיש כי הוא מגבה את התנגדותו של שר האוצר יאיר לפיד להצעה. לפיד אמר אתמול כי הוא מתנגד להצעה שכן לא ברור מהיכן יגיע המימון בעבורה. (עלות ההצעה למשק מוערכת ב-40-60 מיליון שקל בשנה, מהם 15-23 מיליון שקל לתקציב המדינה). "הלשכה עומדת לפנות לשדולת העסקים הקטנים הבינוניים, ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת, לשר האוצר ותדרוש להופיע בפני הנבחרים כדי להסביר את הנטל עמם מתמודדים המעסיקים וכיצד לא להעמיס שוב את העלויות על העסקים הקטנים".

עו"ד אוריאל לין, נשיא איגוד לשכות המסחר, אומר דברים ברוח דומה: "החלק בהצעת החוק המעניק לאבות שלושה ימי חופשה בתשלום הוא נכון, הוגן וחשוב מאד לחיזוק המשפחה, ותרומתו אינה מוטלת בספק. "אולם החלק השני, של חמישה ימי מחלה על חשבון המעסיק הוא מיסוד של עיוות ביחסי עבודה, שבמקום למסדו היה נכון לחסלו. לעובד אין זכות להיות חולה אלא יש לו את הזכות לקבל תשלום בגין ימי מחלה כאשר הוא באמת חולה. משום מה במשך השנים עוותה התכלית המרכזית של תשלום בגין ימי מחלה וימי המחלה הפכו לזכות. גלשנו אפילו לטמטום המוחלט של פדיון ימי מחלה, המקובל בעיקר בשירות הציבור".

מוטי שפירא, מנכ"ל לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל, (להב), מסכים שההצעה מעמיסה על הוצאות בעלי העסקים הקטנים והבינוניים, אולם לדבריו יש להביא בחשבון גם את ערכיה הסוציאליים. "אני חושב שאם היו שואלים בעלי עסקים קטנים ובינוניים אם

ייצאו להילחם בהצעה, הרוב היו אומרים שלא, כי הם מכירים בחשיבותה. לא מדובר בעוולה חמורה, אלא בטרייד אופ שבין עוד קצת הוצאות לבין ערך סוציאלי חשוב. ואני אומר זאת, תוך שאני מכיר בכך שבעלי עסקים בישראל נושאים על גבם הוצאות כבדות מאוד".

ח"כ תמר זנדברג אמרה בתגובה: "מדובר בהצעה מאוזנת לכל הצדדים. כולם צריכים להבין שימי ההורות הראשונים הם אירוע שמצדיק חופשה מיוחדת הניתנת לגברים. החלחול של התובנה הזאת יהיה בעל תועלת למשק, לחברה ולמשפחה - הרבה יותר מהעלות הכספית".

39422500-5	29/10/2013	המבשר - כלכלי	עמוד 6	1	19.05x19.72
אוריאל לין נשיא איגוד לשכות המסח - 35010					

הדעותכלכלה

מושל טקסס במפגש עם אנשי עסקים: "ישראל היא היזמית הגדולה בעולם"

יצרה את מרבית המועסקים בארה"ב. טקסס

ריק פרי, מושל טקסס, סיפר על ביקורו הקודם בישראל, כאשר סייר באחד הקיבוצים שהוכיח לו את הנופים הפתוחים של טקסס. פרי אמר כי בשנת 1992 הוא הגיע לישראל כדי להחליף מידע על טכנולוגיות בתחום החקלאות והמים וכעת אחרי 21 שנים הוא הגיע כדי לחלוק את הסיפור המדהים על צמיחת הכלכלה הטקססנית ולחזק את הקשר בין שתי המדינות והכלכלות. לדבריו, "בעשור האחרון מדינת טקסס יצרה את מרבית המועסקים בארה"ב והאוכלוסייה במדינה גדלה ב-5.2 מיליון איש. אנו הוכחנו שניתן לעשות שינוי בכלכלה, בתעסוקה ובחינוך".

פרי אמר עוד כי "באנו היום לישראל, היזמית הגדולה בעולם, כדי לקדם יוזמות בנושא סביבה טכנולוגית ודינמית". לדבריו, "היכולות של הישראלים לסייע למדינת טקסס בנושא המים והחקלאות לא ניתנות לתיאור". פרי סיים את דבריו באומרו כי מדינת טקסס תמיד תהיה לצידה של ישראל.

איגוד לשכות המסחר ולשכת המסחר ישראל אמריקה אירחו בשבוע החולף את מושל טקסס, ריק פרי, שהגיע לארץ בראש משלחת עסקית, לתערוכת טכנולוגיות המים WATEC 2013. במפגש השתתפו עשרות אנשי עסקים ישראלים ואמריקנים.

עו"ד אוריאל לין, נשיא איגוד לשכות המסחר, פתח את המפגש ואמר כי מאז ביקורו הקודם של פרי בישראל בשנת 1992, מדינת ישראל השתנתה מאד והכלכלה צמחה. כיום הכלכלה הישראלית היא כלכלה חזקה, גם בזכות העובדה שלפני שנים רבות המגזר העסקי האמריקני גילה עניין רב בשוק הישראלי וכעת נוכל להשיב חזרה לשוק האמריקני. הביקור היום מסמל את שדרוג היחסים בין שתי המדינות. "עלינו להגביר את שיתוף הפעולה כדי למשוך השקעות ישראליות לשוק הטקסני ולהיפך, נרצה לראות עוד אנשי עסקים טקסנים הבאים לעשות עסקים בישראל, כדי שונשנה את המאזן ונייבא מארה"ב יותר מאשר מאירופה".

39419679-8	29/10/2013	גלובס - כותרת	עמוד 10	1	8.48x23.42
אוריאל לין נשיא איגוד לשכות המסח - 35010					

לפיד התנגד לחופשת לידה לגברים; המעסיקים הקטנים: "הוא היחיד שמבין אותנו"

שר האוצר יאיר לפיד היה היחיד אתמול (א') מבין תשעה שרים החברים בוועדת השרים לענייני חקיקה שהתנגד להצעת החוק שנועדה לאפשר לגברים לצאת לחופשת לידה קצרה של 8 ימים, שלא על חשבון ימי החופשה של היולדת.

ההתנגדות של לפיד לא מסייעת לו אמנם עם מי שכינה "האדם העובד" ולבטח לא עם "אחיו העובדים", אבל היום הוא זוכה לאהדה רבה מלשכת יועצי המס, המייצגת את העסקים הקטנים והבינוניים. "אנו

מגבים את התנגדותו של שר האוצר למהלך מאחר ונראה שכרגע מבין המחוקקים הוא בין היחידים שהבינו שהגיעה השעה להפסיק להכביד את הנטל על ציבור העסקים הקטנים", אמר נשיא לשכת יועצי המס, ירון גינדי.

אוריאל לין. נוצר שיוז

לפיד הסביר הבוקר ברדיון לגלי צה"ל: "ידעתי שההצעה תעבור והכי קל היה להרים

את היד ולהצביע בעד ולצאת קודש. אבל ההצעה הזו לפי הערכות של אנף התקציבים תעלה משהו כמו 40 מיליון שקל. אני לא אוהב הצעות חוק שאף אחד לא אומר מאיפה יגיע הכסף. כי אם אני לוקח את חופשת הלידה הזו מול כסף לרווחה, זה עדיין נשמע גניוני? אני לא אוהב את זה שהאופוזיציה מגישה הצעות חוק שעולות עשרות מיליונים ולא יודעים מאיפה לשלם". בפועל, ההצעה זכתה לתמיכה מקיפה לקיר בקרב חברי הקואליציה, ואף קיבלה בעבר את ברכת הדרך של משרד האוצר. לאחרונה החליטו באוצר לכצו הערכת מצב מחדש, במסגרתה אנף התקציבים ואנף הממונה על השכר הביעו את התנגדותם. על פי ההצעה, אבות יזכו לחופשת לידה בת 8 ימים: שלושה ימי חופשה בתשלום וחמישה ימי מחלה צבודים על חשבון המעסיק. כיום רשאי גבר בישראל לצאת לחופשת לידה רק על חשבון חופשת הלידה של בת זוגו, ובכל מקרה לתקופה של עד 14 שבועות.

גם נשיא איגוד לשכות המסחר, אוריאל לין, הביע הסתייגות לדבריו, והצעה מכילה שני אלמנטים מרכזיים, האחד אלמנט של הוגנות והשני אלמנט הממסד עיוות ביחסי העבודה. לין טוען כי החלק המעניק לאבות שלושה ימי חופשה בתשלום הוא נכון, הוגן וחשוב מאוד לחיזוק המשפחה, ותרומתו אינה מוטלת בספק. אולם על החלק השני של חמישה ימי מחלה על חשבון המעסיק הוא אומר: "לעובד אין זכות להיות חולה, אלא יש לו את הזכות לקבל תשלום בגין ימי מחלה כאשר הוא באמת חולה. אולם, משום מה במשך השנים עוותה התכלית המרכזית של תשלום בגין ימי מחלה וימי המחלה הפכו לזכות. ומסיבה זו, אפילו גלשנו לטמטום המחלט של פריון ימי מחלה, המקובל בעיקר בשירות הציבורי". מלשכתו של לפיד מסרו היום: "תמיכה בהצעות חוק שעולות יישומן עשרות מיליוני שקלים ללא הצגת מקור תקציבי או קיצוץ מיועד למימושן היא התנהלות כלכלית חסרת אחריות".

השוק האפור שכדאי לממשלה לעודד

ימות חריף התפתח בין יומים הפעילים בתחום מיחזור המים לבין משרד הבריאות ומכון התקנים • חברות שמטפלות ב"מים האפורים" - מים ומחזוריים שאינם מי ביוט - טוענות כי נמנעת מהן פרנסה בעוד הציבור ממשיך לבזבז מים • משרד הבריאות: אנחנו שומרים על בריאות הציבור • ניתיים לא קיים תקן ישראלי למיחזור מים אפורים, אין חוק שמסדיר את התחום, ובעלי בתים מקימים מתקנים פיראטיים כדי לחסוך בחשבונות המים

סוק בתחום הזה היום. אנחנו עור ברים היום למשל על מיחזור מי המכנסה של בית החולים רמב"ם שדרוש 200 קוב ביום, כמויות מים עצומות. המים ימחזרו ויה זרו למכנסה. עבור הפרויקט הזה קיבלנו אישור ממשרד הבריאות, אבל עבור השקית מרשות יש בעיה. אם אנשים יישבו על הרשא, ממשרד הבריאות לא יאשר, על אף שבמדינת אחרות בעולם זה קורה. "כל פעם שאני יוצא מחדר הכושר בישוב שלי, נופית, כואב לי הלב על הבזבז. אנחנו עומי דים במקלחת, וצורכים המון מים חמים שאין להם שימוש נוסף, על אף שמדובר בתהליך מיחזור פשוט ובריא. משרד הבריאות דרש כיום איכות יותר טובה של מים אפורים להשקיה, מאשר של מי ים שמאוסים לשיהיה. מדובר בחלמאות לשמה. אנחנו פעילים בתחום כבר שלוש שנים, רצים בכנסת, מדברים עם מקבלי החלטות, וההרגשה היא שנלחמים בטחנות רוח. יש פה ענף שיכול לתת פרנסה לאנשים, לחי סוך משאב יקר, להוריד את יוקר המחיה, אבל משרד הבריאות חר"ם. אני נכנעתי."

מערכת פיראטית שבנויה מתבנית ופילטר
היום אורי בוסתן מעביר חברת אקלים וסניבה, שמתמחה במערכות חימום ביתי וחימום מים, מספר גם שאינו פעיל בתחום כמו בעבר. "כשהתשובות לא ברורות, העסקים לא עובדים", הוא אומר. "לא רק שאין עידוד ממשלתי לברי נים או משפצים להכניס מערכות מיחזור מים אפורים, עוד שמים מקלות בגלגלים. לקוחות נרתעים כשאתה לא יכול להבטיח תקן וטיי פול לאורך זמן, או לוקחים הבית ופילטר, ומקמים מערכת פיראטית בגינה. מי בדיוק מרוויח מזה השוק המקצוענים במשרד למה הם ער" צרים את העניין החשוב הזה. מרוי בר בתחום שיכול להפוך לתעשייה פורחת לטובת כל הצדדים".
אחד הימים שדיוק לא מרים ידיים הוא עמוס סוי לוי, מייסד ומנכ"ל החברה למים מושבים שהוקמה ב-2011 כדי לספק פתרון נות לתחום הציבורי. "הפוטנציאל הכלכלי לא נמצא היום בבתי

המצב כיום

כ-15,000 מתקנים פיראטיים פועלים בבתי פרטיים. אין תקנים אישורים: אין עלות מערכת לטיפול בבית פרטי (ללא תקן): מכמה אלפי שקלים ועד 20,000 שקל | טווח החזר ההשקעה: 10-13 שנים

השוק הפרטי

פילוח השימוש במים ביתיים

35% אסלות הדחת

30% בישול שתייה, כביסה, הדחת כלים

35% מקלחות ובהים

מהם מים אפורים?

מים שואפים ממקלחות, מנגינים ומכונות כביסה (לא מאסלות ומטבח). באמצעות מתקן מתאים ניתן למחזר אותם לצרכים אחרים. למשל השקיה

המצב כיום

מתקנים בודדים במקומות ציבוריים אישורים: על כל מתקן נדרש אישור של משרד הבריאות | עלות המתקן: מאות אלפי שקלים | טווח החזר ההשקעה: 3-6 שנים

השוק המסחרי

לקוחות פוטנציאליים למיחזור מים אפורים: בתי מלון | בריכות שחייה, מתקני קאנוני קלאב, חדרי כושר | מקוואות | מכנסות ציבוריות גדולות (בתי חולים לדוגמה) | מחנות צבא | פנימיות

מיחזור מים אפורים בישראל יכול...

<p>למנוע פליטה של 8-6 מיליון טון של פחמן דו חמצני עד 2050</p>	<p>להפחית את צריכת החשמל הלאומית ב-160 ו-140 מיליון מטר מעוקב בשנה כ-2025 ו-2050 בהתאמה</p>	<p>להפחית את צריכת המים הלאומית ב-40 ו-140 מיליון מטר מעוקב בשנה כ-2025 ו-2050 בהתאמה</p>	<p>התוצאה: חיסכון מעטבר של כ-15 מיליארד שקל לקופת המדינה עד 2050*</p>
--	--	--	--

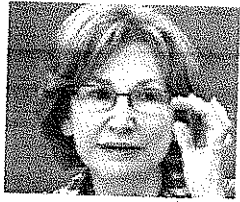
מקור: דר. מיקי אדלר ופחם עוז מפריל

הקואליציה למיחזור מים אפורים, גוף מומחים עצמאי הפועל לקידום הנושא בין משרדית ביוזמתה של שרת הבריאות יעל גרמן: "יישר כוח לשרה שמראה נכונות לעמוד בהתחייבותה"

באיגוד לשכות המסחר. "אלא שהיום התחום הזה תופס פחות מ-1% ממחזור הפעילות שלי. נו, כשנכנסנו לתחום לפני כמה שנים ידענו שזה לא יהיה פשוט. הרי נרדש פה חינוך של השוק, ובעיקר שינוי בתחום הרגולציה. אני מודה שהשבנו שיהיה יותר קל. כרבע הכל תקוע. מכון התקנים כבר קבע תקן, אבל בינואר 2013 הוא פשוט נעצר על ידי משרד הבריאות. מקומות ועודת ביומשרדית, אבל לא ברור מתי

באיגוד לשכות המסחר. "אלא שהיום התחום הזה תופס פחות מ-1% ממחזור הפעילות שלי. נו, כשנכנסנו לתחום לפני כמה שנים ידענו שזה לא יהיה פשוט. הרי נרדש פה חינוך של השוק, ובעיקר שינוי בתחום הרגולציה. אני מודה שהשבנו שיהיה יותר קל. כרבע הכל תקוע. מכון התקנים כבר קבע תקן, אבל בינואר 2013 הוא פשוט נעצר על ידי משרד הבריאות. מקומות ועודת ביומשרדית, אבל לא ברור מתי

באיגוד לשכות המסחר. "אלא שהיום התחום הזה תופס פחות מ-1% ממחזור הפעילות שלי. נו, כשנכנסנו לתחום לפני כמה שנים ידענו שזה לא יהיה פשוט. הרי נרדש פה חינוך של השוק, ובעיקר שינוי בתחום הרגולציה. אני מודה שהשבנו שיהיה יותר קל. כרבע הכל תקוע. מכון התקנים כבר קבע תקן, אבל בינואר 2013 הוא פשוט נעצר על ידי משרד הבריאות. מקומות ועודת ביומשרדית, אבל לא ברור מתי

יעל גרמן: יועצת מים אפורים

לי חרותי סובר

בסיסור הזה אין מדי בים ירעים. יתרה מזאת כל העסקים בתחום המים אפורים רוצים בדיוק אותו: שימוש נכון ובריא במים מזהמים שאינם מי ביוט, עשוי להסוך ב-40% מצריכת מים, ולהוריד, בהתאמה, גם ת המורה. השאלה היא רק איך ישים את זה - והאן מתחילות מחלוקות.

היומים, שידועים להתקין מתיים למיחזור מים אפורים בבתיים ובימקומות ציבוריים כמי יה לאסוף את מי המקלחת, בביסה והמונגינים, למחזר אותם להשיבם לצורכי השקיה, למשל, ענים שהבעיה מתחילה ונגמרת זיעדו של תקן.

מכון התקנים, מצדו, מודה אין תקן, אבל טוען שמשרד הריאות הוא זה שמעכב. משרד הריאות, לטענתו, אינו מתנגד קדונית לתחום המים האפורים, כל יש לו תשובה פשוטה: "עם כל גבור לרצונם של היומים להתיל להרהויה כסף מתחום, לא ניי ו די לפגיעה בבריאות הציבור".

הטענה האחרונה שמחזירה את ברור לימים - מקומות אותם. משרד הבריאות לא מוכן לקבל איך קמכלל התקנים בעולם, למרות דיישה שהולכת וגדלה בישראל, ימר פול שטיינר, מנכ"ל חוליות, על הפלסטיקה והצינורות של יבין שדה נחמיה. "אין להתנגי ת שלהם כל הסבר הגיוני. גדולי מומחים בישראל יכולים להגיד ל דבר, אבל במשרד הבריאות לנו לא מתבלבלים מעובדות. מ כנראה יודעים מה שלא יודעים אדינות נאורות כמו גרמניה, אוס יליה, בריטניה, והלק ממדינות יה"ם, שבהן הנושא הזה חי ונועט עורת תקנים חרים וברורים".

ה בדיוק עושה משרד הבריאות זענתך?

שטיינר: "מציג דרישות תקן יפרכות שאין באף מדינה אחרת, ושט לא נותן לנושא להתקדם" מ חיששים, בין היתר, מהחלבת ערבות מים, בין הרגולציה לזו של מקבליה שתוביל מים אפורים? "זה טיעון מגוחך. על אותו שקל אפשר למנוע תקן ממערכות או ממעליות. גם אם יש חשש נקלות וזבזנות, אבל יש חברות סימכות שידועות לטפל בעניין. יהו חושב לא לאשר שימוש אערכות השמל כי עלולה להי רחש תקלה? מה ההבדל בין כל תחומים האלה לבין מים אפורים?

26.23x31.42	2/2	23	עמוד	הארץ - the marker	30/10/2013	39437098-3
איגוד לשכות המס - 35010						

קינה, בהשתתפות כל בעלי העניין כולל משרד הבריאות. למרות זאת, עדיין קיימים חילוקי דעות. בשל חשיבות הנושא ובריאות הציבור, הנושא יובא לדיון עד סוף השנה בוועדה מרכזית להגדרת מים בה שתתפרט משרד הבריאות.

תגובת משרד הבריאות: "למים אפורים, כסוג של מי שופכין, יש פוטנציאל ממשי לגרימת תחלואה, ולכן קיימת דילמת סביב הנושא. מה עור שבניגוד למדינות רבות, שבהן כמעט אין מיחזור של מים, ישראל נחשבת למעצמת מים בתחום. לכן התיסכון האפשרי ממים אפורים הוא קטן משמעותי תחת לעומת שאר העולם. בה בעת, חשוב לציין כי הטכנולוגיה לשימוש במים אפורים היא יקרה מאוד ותחזוקתה מורכבת. גם בעולם, אין מחקרים אפידמיולוגיים משמעותיים, שמראים שהשימוש במים אפורים אינו נטול סיכון, למעט מחקר אחד, קטן מאוד."

עוד מוסיפים במשרד: "לעור מת זאת, קיים מחקר אפידמיולוגי אחד לפחות, שהגלים את הקשר בין שימוש במים אפורים לתחלואה בהולנד. גם מחקר שנערך בישראל בטכניון ובאוניברסיטת בן גוריון בנושא מים אפורים, לא נחשב מחקר אפידמיולוגי, ואינו מפרק את החששות מה" סכנות הגלומות במים האפורים. בחודשים האחרונים נחשפנו לפוטנציאל הסיכון של שימוש במים אפורים, במידה שהם לא מטופלים בצורה נכונה, על רקע סיפור התפשטות נגיף הפוליו. למרות כל זאת, המשרד תומך בשימוש במים אפורים מטופלים, באופן שבו תוכנה בריאות הציבור. שרת הבריאות החליטה על הקמת ועדה בין-משרדית, בה שתתפרט גורמי המשלה, נציגי ציבור ואקדמיה התומכים בשימוש במים אפורים כדי להסדיר את הנושא עד סוף 2013, מתוך כוונה לאפשר שימוש במים אפורים תוך שמירה על בריאות הציבור."

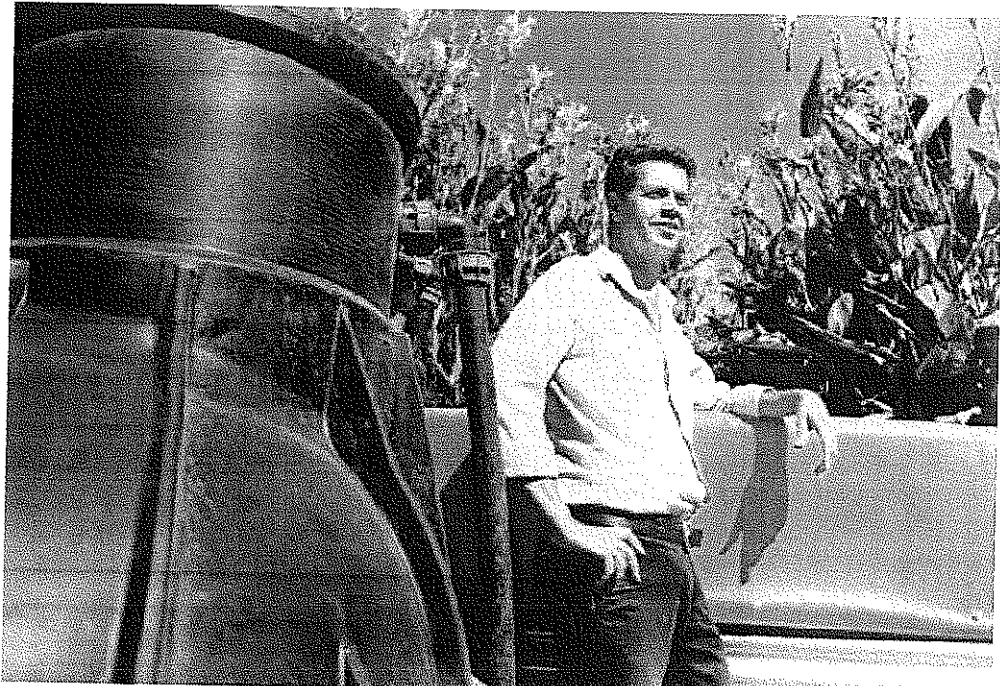
רד יכולים להיות מים ממוחזרים. תארי לעצמך שמיחזור המים האפורים יתפוס פה תאוצה, במקביל להתפלה, ונצטרך לשאוב רק מעט מאוד מהכנרת או ממקורות הידרו.

הוקמה ועדה בין-משרדית בימים האחרונים נרמה כי משוה זו בממלכת המים האפורים. השבוע ניתן כתב המינוי לוועדה בין-משרדית לבריאת הנושא, שאמורה להגיש את מסקנותיה עד אמצע דצמבר. הקואליציה למיחזור מים אפורים, גוף מומחים עצמאי הפועל לקידום הנושא בישראל, מכרכת על הקמת הוועדה, ומקווה שאכן תצליח להגיע לתוצאות בלוח הזמנים הקצר. עם זאת שלחו אנשיה כמה מכתבים לשרה יעל גרמן, ובהם ביקשו שהוועדה תכיל לול את נציגי ארגוני הסביבה ב"ישראל, כפי שלטענתם, טובים עמה מראש. בנוסף הם מקווים שהריונים יהיו שקופים ויפורסמו לציבור.

הקואליציה למיחזור מים אפורים בישראל היא גוף התנדבותי יעיל, שפועל לקדם הסדרת מיחזור מים אפורים מתוך ראייה סביבתית-יציבה. עם פעילות נמיים מרעני מים בכירים, כ"י רים לשעבר במשרד הבריאות, משפטים ופעילים נוספים מתחום המים. הקואליציה פועלת בשיתוף עם ארגוני הסביבה המזבילים ב"ישראל. נשמח לסייע לוועדה בע"כורתה ולקדם קביעת חוק, תקנות ותקן, שיאפשרו מיחזור מפורק ואחראי של מים אפורים בישראל. יישר כות לשרה גרמן שמראה נכונות לעמוד בהתחייבותה".

גם היומים מופתעים מה" תפנית. "אני יכול רק לקוות שהוועדה אכן תחולל מהפיכה בתחום", אומר טרי לוי. "הגיע ה" מן שישראל תעמוד בשורה אחת עם המדינות המפותחות בעולם גם בתחום הזה".

תגובת מנחם בנן: "החל בינואר 2013 התקיימו כמה ריונים עניינים ומעמיקים בוועדות ה"י

מנחם בנן, מנכ"ל החברה למים מושבים: "הפוטנציאל נמצא בעיקר במתקני הציבור הגדולים" צילום: נמרוד גליקמן

בוראי להשקיה, הם באיכות גבוהה מאוד, ובכל זאת עבור המתקן שודקמו בווינגייט, שאמור למחזר את מי הכריכה עבור השקיית מגרשי הירא הרחבים, והושקעו בו חצי מיליון שקל עד היום, עוד לא התיקבל אישור הפעלה למרות עשרות בדיקות שנדרשנו לעשות. כבולן עמדינו הרבה מעל התקן הנדרש. אלפי קוב של מים ממוחזרים הולכים היום לכיבוי, וכבולן מחכים".

משרד הבריאות טוען שרוב המים בישראל, 80%, ממוחזרים.

"זה נכון, ובכל זאת מחיר המים פה גבוה מאוד. המדינה ממחזרת את המים ברמה הלאומית, אבל למקורות שלנו אין גישה למים ממוחזרים. הם נאלצים לרכוש מי שתייה יקרים לכל שימוש שהיא, כולל הדהות אסלות. נכון להיום, קלאים הממוחזרים נהנים רק הח"קלאים. המנדט הלא-הקלאי מש"לם עבור מי שתייה יקרים, על אף שלפחות 40% מהמים שהוא צר

להצליח במגזר העסקי, למרות הקשיים, ונחוששים להאיץ את קצב החקמה של מתקני השבת המים. כבר יש לנו הזמנות חתומות למי תקנים נוספים. מרוב בתהליך שכולם מרוויחים ממנו. אין כאן בעצם מפסידים".

"מאחר שאין היום תקן יעור די בישראל, לקנות על עצמנו את התקן המחמיר ביותר של טיפול במים שחורים - מי נויב - שמי וזהמים באלפי אחוזים יותר מהמים האפורים. המים שאנחנו מספקים,

על אף שמרוב במים אפורים. את רי שקיבלנו את האישור - תהליך שיכול לארוך כחצי שנה ואף יותר - מקימים את המתקן בהשקעה של מאות אלפי שקלים. עכשיו מגיע השלב השלישי והחשוב מכולם, שכולל תהליך ביוורקטי מפרך שמשרתו קבלת אישור הפעלה. התהליך הזה ארוך ויקר מאוד. לו היה מוסדר - הכל היה מהיר יותר, והמחיר ללקוח היה נמוך יותר."

נחום ליפשיץ: "כבר שנים אנחנו רצים לכנסת ומדברים עם מקבלי החלטות. התחושה היא שאנחנו נלחמים בטחנות רוח על אף שמדובר בענף שיכול לספק פרנסה לאלפי אנשים, לחסוך משאב יקר ולהוריד את יוקר המחיה בישראל"

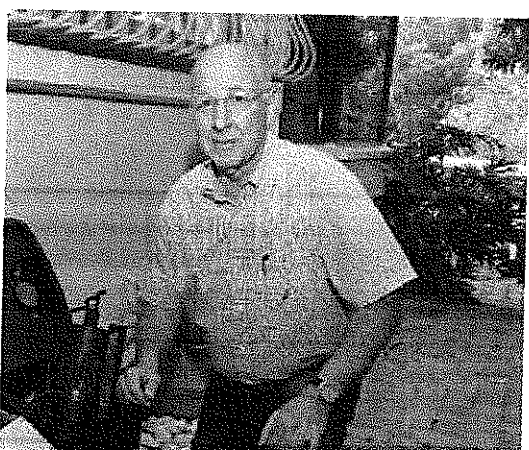
על אף שמרוב במים אפורים. את רי שקיבלנו את האישור - תהליך שיכול לארוך כחצי שנה ואף יותר - מקימים את המתקן בהשקעה של מאות אלפי שקלים. עכשיו מגיע השלב השלישי והחשוב מכולם, שכולל תהליך ביוורקטי מפרך שמשרתו קבלת אישור הפעלה. התהליך הזה ארוך ויקר מאוד. לו היה מוסדר - הכל היה מהיר יותר, והמחיר ללקוח היה נמוך יותר."

על אף שמרוב במים אפורים. את רי שקיבלנו את האישור - תהליך שיכול לארוך כחצי שנה ואף יותר - מקימים את המתקן בהשקעה של מאות אלפי שקלים. עכשיו מגיע השלב השלישי והחשוב מכולם, שכולל תהליך ביוורקטי מפרך שמשרתו קבלת אישור הפעלה. התהליך הזה ארוך ויקר מאוד. לו היה מוסדר - הכל היה מהיר יותר, והמחיר ללקוח היה נמוך יותר."

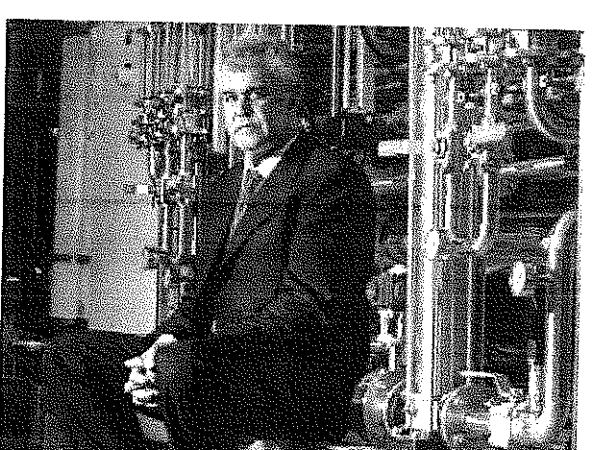
על אף שמרוב במים אפורים. את רי שקיבלנו את האישור - תהליך שיכול לארוך כחצי שנה ואף יותר - מקימים את המתקן בהשקעה של מאות אלפי שקלים. עכשיו מגיע השלב השלישי והחשוב מכולם, שכולל תהליך ביוורקטי מפרך שמשרתו קבלת אישור הפעלה. התהליך הזה ארוך ויקר מאוד. לו היה מוסדר - הכל היה מהיר יותר, והמחיר ללקוח היה נמוך יותר."

פול שטיינר, מנכ"ל מפעל חוליות: "הטעונוים של משרד הבריאות מופרכים"

אורי כוסמן, מבעלי אקלים וסביבה: "לקוחות נרתעים כשאתה לא יכול להבטיח תקן וטיפול לאורך זמן" צילום: נמרוד גליקמן

זום ליפשיץ, מנכ"ל יונטר הנדסה: "משרד הבריאות לא מאשר שיטות שכבר זוגות במדינות מתקדמות אחרות" צילום: אייל טואג